

**ÎNVĂȚĂTURI
SPIRITUALE
PENTRU FAMILIA TA**

**de la
CĂLUGĂRUL
CARE ȘI-A VÂNDUT FERRARI-UL**

Cultivă liderul din copilul tău

Robin S. Sharma

Traducere: Nicoleta Radu și Oana Ursu

Editura VIDIA
București 2010

CUPRINS

Mulțumiri	11
1. Marea mea trezire	13
2. Cea mai îngrozitoare, dar benefică experiență din viața mea	20
3. Cadoul vieții	25
4. Un călugăr vine în vizită	36
5. Călătoria miraculoasă a marelui Julian Mantle	42
Prima lecție de desăvârșire a liderului de familie	64
A doua lecție de desăvârșire a liderului de familie	106
A treia lecție de desăvârșire a liderului de familie	135
A patra lecție de desăvârșire a liderului de familie	169
A cincea lecție de desăvârșire a liderului de familie	191

A treia lecție de desăvârșire a liderului de familie

Îndreaptă atenția copilului tău asupra măreției, nu a slăbiciunii!

*Departa, în razele de soare,
acolo se află cele mai mari năzuințe ale mele.
Poate nu le voi atinge,
însă pot să-mi ridic privirea
și să le văd frumusețea,
să cred în ele și să încerc să le urmez.*

Louisa May Alcott

*Cel mai mare pericol care ne pândește
pe cei mai mulți dintre noi nu-l reprezintă țelurile
prea mari pe care nu le putem îndeplini,
ci țelurile mici pe care le putem atinge.*

Michelangelo

Ploaia cădea pe acoperișul mașinii, în timp ce intram în parcare subterană care ducea la Muzeul Național de Artă și Istorie, acolo unde Julian îmi dăduse întâlnire în acea după-amiază mohorâtă. Trecuseră exact două săptămâni de la ziua petrecută la casa de la țară, iar lecțiile pe care mi le împărtășise atunci se materializaseră deja în câteva reușite remarcabile în rolul meu de părinte și în comportamentul meu ca persoană. Programele care îmi influențaseră până atunci procesele gândirii au început

să se reconfigureze sub formă unor atitudini, abordări și viziuni noi care îmi guvernează existența. Am devenit chiar mai pozitivă și mai fericită când vedeam ce întorsături minunate luau viețile noastre.

Devenind un lider pentru copiii mei și arătându-i lui Jon mai multă iubire, viața noastră de familie a căpătat o trăsătură spirituală care a împins totul într-o nouă dimensiune. Cred că, pe măsură ce legăturile dintre noi se adânceau, înzestrările fiecăruia, latente până atunci, începeau să iasă la suprafață. Când căminul nostru a devenit un loc în care respectul, încrederea și adevărul erau prețuite, fiecare dintre noi s-a simțit mai liber să-și dezvăluie sentimentele și talentele care-l făceau special.

Am citit de curând un studiu făcut de niște cercetători de la Universitatea din Nebraska cu tema „Ce anume face familiile cele mai fericite din lume atât de fericite?” Studiul dezvăluia o serie de trăsături comune. În primul rând, familiile cele mai fericite pun pe primul loc viața de familie. Ca să-l parafrazez pe Julian, aceste familii înțelegeau că „*pentru a fi lider în viață, trebuie mai întâi să fii lider în familia ta.*” În al doilea rând, membrii acestor familii își manifestau în mod deschis afecțiunea unii față de alții. Și în această privință, Julian pusese punctul pe i când îmi vorbise despre „momentele omenești” și cât de importantă este compasiunea în cultura familiei. În al treilea rând, cercetătorii au descoperit că cele mai fericite familii au un mare respect pentru importanța comunicării pozitive. Așa cum mă sfătuisese și Julian, aceste familii erau încredințate că este esențial să fii un bun ascultător și să fii sincer în discuțiile familiale. Și, în al patrulea rând, s-a descoperit că aceste familii de succes petrec mult timp împreună. După cum spunea și Julian, ca să construiești o viață de familie plină de satisfacții, nu numai calitatea timpului e importantă, ci și *cantitatea* acestuia.

Studiul a descoperit că și fericirea dintre cei doi soți poate juca un rol important în fericirea generală a familiei. Când relația dintre părinți este una de iubire și construită pe respect reciproc, familia, ca întreg, este mai afectivă și fiecare membru al familiei arată mai mult respect pentru nevoile celuilalt. Când relația de cuplu merge bine, întreaga familie este fericită.

Însă, citind mai mult despre familiile de succes, încurajată de Julian, cât timp a stat la noi, mi-am dat seama că structura familiilor contemporane s-a schimbat semnificativ. Am citit despre tați celibatari care sunt niște părinți grozavi și care-și cresc frumos copiii. Am aflat despre mame singure și devotate care muncesc toată ziua, iar noaptea își transformă casa într-un mediu prielnic pentru copiii lor, chiar dacă se simt rău fizic și le dor picioarele. Am aflat că tot mai mulți bunici devin, din varii motive, principalele persoane care au grijă de nepoții lor și se descurcă de minune. Am avut ocazia să mă întâlnesc din nou cu o colegă de la școala de afaceri, o femeie care tocmai trecuse printr-un divorț dureros și care creștea singură trei copii. Ea a descoperit că, deși lucra din greu și avea multe obligații, nu se simțise niciodată mai împlinită ca atunci.

Cu cât căutam mai mult și deveneam mai conștientă de această organizație pe care noi o numim *familie*, mi-am dat seama că această instituție venerabilă trece prin aceleași schimbări dramatice ca toate celelalte organizații de pe planetă. Modelul tradițional cu doi părinți, în care bărbatul lucrează în afara casei și femeia se ocupă de treburile domestice, nu mai constituie norma. Cu cât mă uitam mai bine în jurul meu și deschideam mai bine ochii, cu atât vedeam mai mulți tați care stau acasă și fac cumpărături împreună cu copiii lor ziua în amiaza mare. Am început să devin tot mai conștientă de prezența feme-

ilor-director care, asemeni mie, au decis să-și amenajeze biroul acasă și a taților cu profesii solicitante care s-au retras din activitate câțiva ani ca să-și crească micuții. Am văzut familii mixte invidiate în tot cartierul și familii alcătuite din mai multe generații, în care copiii, părinții și bunicii se întâlneau seara la aceeași masă, râdeau și își arătau dragostea unii față de alții. Marea noutate a epocii noastre nu era doar *Noua Economie* invadată de firme performante și de o nouă cultură a afacerilor. Trebuia să luăm în calcul și apariția unei *Noi Familii* – cu toate permutările și configurările care se abat de la tradiție – care, am concluzionat eu, schimbă cu repeziciune forma culturii umane.

În timp ce urcam cu liftul din parcare până în muzeu, mi-au venit în minte proprii mei părinții. Tata a fost un om talentat a cărui ambiție l-a ridicat în vârful piramidei juridice și a avut un suflet mare care l-a făcut primul în topul meu. Mama a fost o scriitoare genială care iubea arta aproape la fel de mult cât își iubea copiii. Când eram mici, am simțit întotdeauna că Julian era preferatul ei, deși în ultimii ani de viață mi-a spus că n-a fost niciodată vorba de așa ceva. Ne-a iubit pe amândoi la fel și, chiar dacă Julian vorbea rar despre ea, știam că-i era la fel de dor de ea cum îmi era mie. Cineva mi-a spus odată: „*Cum îți crești copiii, așa crești și generațiile viitoare.*” Am fost norocoasă să am doi părinți minunați care, înțelegeam acum, au fost adevărați lideri de familie. Ei i-au oferit generației lor un început foarte bun, mă gândeam eu.

Când s-au deschis ușile, am intrat în holul principal al muzeului. Mi-a plăcut dintotdeauna să vin în acest loc plin cu statuete extraordinare și cu tablourile impresionante ale lui Picasso. În ultima vreme, încercasem să-i aduc aici pe Porter și pe Sarita de câte ori s-a putut. Jon se întâlnea cu noi aici, după ce-și termina ședința la sala

de gimnastică – o nouă ocupație pe care o adoptase odată cu planul nostru de a ne îmbogăți viața și de a deveni modele pentru copiii noștri. Am considerat că e important să ne învățăm copiii să aprecieze arta și să le arătăm cât mai multe dintre capodoperele omenirii. Știam că în final lucrul acesta avea să aibă un efect pozitiv asupra lor.

Julian m-a rugat să ne întâlnim în Sala Michelangelo. Știam că citise multe despre viața acestui mare artist și că-l respecta pentru dorința de perfecțiune de care a dat dovadă. Am intrat în sală, căutând un bărbat înalt și chipș îmbrăcat într-o robă roșie, însă Julian nu se vedea pe nicăieri. Singura mea companie era un grup de turiști însoțit de un ghid. În așteptarea fratelui meu, am hotărât să mă așez pe banca din lemn și să admir priveliștea. Dacă voiam să-mi simplific viața, trebuia să renunț la obiceiul de a mă agita în fiecare clipă. Învățasem să-mi fac timp pentru mine însămi ca să mă bucur de momentele simple, dar frumoase ale vieții – de o plasă de păianjen care strălucește după ploaie sau de jocul stelelor pe cer într-o noapte liniștită și senină. Uneori, Jon mă încuraja să-mi acord o pauză de o oră în care să vizitez anticariatul din apropierea casei ori să mă relaxez în grădina publică aflată în spatele casei noastre.

Începusem să ador aceste momente liniștite din viața mea la fel de mult cum îmi plăceau clipele zgomotoase în care mă jucam cu familia mea. Emerson spunea că „*dacă nu ai bogăție sufletească, averea materială e un cerșetor hidos.*” În toți acești ani în care am vânat succesul și am strâns grămezi de bani, n-am avut niciodată parte de bogăție sufletească. De când lucram la latura mea interioară, simțeam în mine această bogăția sufletească.

În timp ce priveam statuile de marmură din încăperea, am început să ascult explicațiile ghidului turistic. Am fost frapată de cunoștințele lui și de pasiunea lui pentru

capodoperele expuse în muzeu. Am fost puțin surprinsă și de vestimentația lui. Deși purta uniforma tradițională a ghizilor, compusă din cămașă albă, cravată neagră și pantaloni asortați, avea pe cap o șapcă mare de baseball, cu două clapete albe care-i acopereau aproape toată fața. Văzusem șepcile astea numai la studenții care, în vacanțele de primăvară petrecute în Florida, se fereau astfel de razele puternice ale soarelui, în timp ce consumau butoaie întregi de bere și leneveau pe plajă. Mi s-a părut că ghidul turistic arată cam ciudat, deși ceilalți nu observau nimic ieșit din comun în ținuta lui. Poate că turiștii credeau că aceea era uniforma normală a ghizilor și aveau de gând să-și cumpere și ei o șapcă după ce se termina turul.

Ghidul continua să vorbească, iar turiștii îl ascultau cu religiozitate. Niciunul dintre ei n-a întrebat nimic. Apoi, în mijlocul unei fraze, ghidul a făcut un gest care mi-a stârnit râsul. Și-a vârât mâna în buzunarul de la pantaloni și a scos un hot dog uriaș pe care îl înghesuise acolo. În timp ce clefetea la el, ghidul a avut îndrăzneala să-și continue expunerea despre operele lui Michelangelo și despre impactul acestora, iar mâncarea îi zbură mereu din gură.

Brusc, o femeie mai în vârstă din spatele grupului a scos din geantă o sticlură cu muștar Dijon și o lingură și s-a îndreptat către ghid. Fără să scoată o vorbă, femeia a început să întindă muștar pe hot dog, cu generozitate. Ghidul nu spunea nimic, iar ceilalți turiști păreau că nici nu observă. După ce a îndeplinit acest ritual, femeia s-a întors la locul ei, iar ghidul și-a reluat prezentarea. Mergea și mușca din hot dog. Întreaga scenă mi s-a părut ireală, ca un film alb-negru cu fantome pe care-l urmărești dis-de-diminează, când restul lumii doarme. Însă, am crezut că e mai bine să-mi văd de treaba mea. M-am rugat ca Julian să apară cât mai repede.

— Toți marii sculptori își imaginează operele înainte să pună mâna pe daltă, spunea ghidul, în timp ce muștarul i se prelingea de pe buza de jos. Vedeți dumneavoastră, doamnelor și domnilor, toate lucrurile în viață sunt create de două ori: prima dată când ni le imaginăm, iar a doua oară când le creăm.

„Omul ăsta e chiar bun”, mi-am spus. Nu-i de mirare că directorul muzeului îl lasă să se îmbrace așa și să facă ce-l taie capul.

— În viață, a adăugat, scoțând un baton de cereale Granola din buzunarul celălalt al pantalonului și începând să-l mestece, în propria viață, trebuie să vă creați o viziune pe ecranul imaginației și apoi să puneți în practică acest ideal.

— Stați puțin!, am spus cu voce tare, incapabilă să mă abțin. Am mai auzit cuvintele astea. Dacă mă gândesc mai bine și vocea mi pare cunoscută, am exclamat, începând să pun cap la cap piesele acestui ciudat puzzle. Scena asta e mult prea bizară ca să fie adevărată. Mă întreb dacă nu cumva asta e o înscenare, o șotie pusă la cale de un frate mai mare copilăros, care face astfel de glume oamenilor încă de când era mic.

În întreaga sală se lăsase tăcerea. Turiștii erau speriați. În cele din urmă, unul dintre ei a luat cuvântul. Era doamna cu muștarul.

— Îmi cer scuze, doamnă, mi-a spus, privindu-mă fix în ochi, dar despre ce naiba vorbiți?

— Totul e o glumă, nu-i așa?, am insistat eu. Julian m-a chemat aici, iar voi sunteți probabil niște prieteni de-ai lui care fac pe turiștii. Nu-i așa? M-am prins. Surpriza s-a încheiat. Bună treabă, totuși, m-ați dus de nas ceva timp, am spus, bătând din palme pentru efect și rânjind forțat.

Sala amuțise. Apoi s-a auzit vocea ghidului.

— Mă duc să chem paza. Cred că avem o mică proble-

mă, doamnelor și domnilor, a spus, îndreptându-se către telefonul roșu care se afla pe perete, printre statui.

Am început să mă agit. Dacă mă înșelasem? Poate că nu era o farsă de-a lui Julian. „Dumnezeule”, mi-am spus, „dacă oamenii ăștia chiar sunt turiști, iar ghidul e angajat cu acte în regulă?” Am simțit imediat cum transpir la subraț. Am început să gâfâi. Aveam impresia că în Sala Michelangelo se făcuse brusc foarte cald. Apoi mi-am venit în fire și am avut curajul să ascult acea voce interioară care-mi spunea că Julian avea un rol în acest spectacol ciudat. Era *imposibil* să mă înșel.

După ce mi-ai recăpătat încrederea, m-am îndreptat spre ghidul turistic și i-am dat șapca jos. Mulțimea m-a privit îngrozită. Am început să râd. Bineînțeles că era Julian!

— Salut, surioară, ce, nu-și mai poate mânca omul hot dogul în voie?, a întrebat, râzând în hohote. „Turiștii” i-au urmat exemplul pufnind în răs și bătând palma cu Julian.

— Am păcălit-o, domnule Mantle!, a strigat femeia cu muștarul. Chiar am dus-o de nas.

Julian s-a apropiat de mine și m-a îmbrățișat, strângându-mă tare și continuând să râdă. Chiar te păcălisem la un moment dat, mi-a șoptit la ureche.

— Doamnelor și domnilor, le-a spus apoi turiștilor, imitând un actor dramatic de pe o scenă britanică, v-o prezint pe surioara mea, Catherine.

Mulțimea a început să strige și să bată din palme, încântată de spectacolul pus la cale de Julian.

— Vă mulțumesc pentru ajutor, prieteni, le-a spus Julian, cu căldură.

— Cine sunt toți oamenii ăștia?, l-am întrebat pe frațele meu.

— Acești oameni minunați sunt actori. Fac parte din Fernbrook Society.

— Adică trupa de actori care câștigă atâtea premii importante în fiecare an?, l-am întrebat.

— Da. Sunt foarte buni, nu-i așa? I-am ajutat să câștige un proces când eram avocat – un studio de la Hollywood le furase o idee și o folosise într-un film și azi am hotărât să-mi întorcă favoarea.

— Ne-a făcut plăcere, domnule Mantle, a replicat femeia cu muștarul, evident că era liderul grupului.

În timp ce actorii ieșeau din sală, îi strângeau mâna lui Julian și-l băteau pe spate, în semn de profund respect. În câteva minute, în sală nu mai rămăsese nimeni în afara de Julian și de mine.

— Trebuie să recunosc că ai rămas un clown, Julian.

— Mulțumesc, Catherine, mi-a răspuns Julian, zâmbind. Trebuie să ne mai deconectăm din când în când.

— Hei, dar unde ți-e roba? E prima oară când te văd fără ea.

— E la spălătorie, mi-a spus Julian râzând, iar chipul îi radia de energie pozitivă.

— Bine, spune-mi de ce ne aflăm aici?, l-am întrebat, trecând la subiect. Știu că nu m-ai adus aici doar ca să-mi joci o festă. Apropo, chiar mi-ai dat palpitații. Mi-ai mai jucat tu feste, dar asta le-a întrecut pe toate.

— Da, a fost foarte amuzant, nu-i așa?, a observat Julian, încă râzând. Mulțumesc că ai căzut în plasă. Ei, bine, ai dreptate, Catherine. Mai am o lecție pe care vreau să ți-o împărtășesc astăzi. De fapt, e *A Treia Lecție de Desăvârșire a Liderului de Familie* și e una dintre cele mai importante.

— Și care este aceasta?, l-am întrebat nerăbdătoare.

— *A Treia Lecție de Desăvârșire a Liderului de Familie* este să-i îndrepti atenția copilului tău asupra măreției, nu a slăbiciunii.

— Pare încă o lecție minunată.

— Și una esențială pentru transformarea copiilor tăi în lideri și în persoane eficiente când vor fi mari. A *Treia Lecție* înseamnă să descoperi punctele forte ale lui Porter și ale Saritei și să te concentrezi asupra acestor talente, pentru ca ele să se amplifice și să se dezvolte. Vezi tu, Catherine, *cei mai mulți oameni își petrec timpul concentrându-se asupra slăbiciunilor lor decât asupra punctelor forte. Ca urmare, majoritatea oamenilor nu intră niciodată în contact cu măreția lor interioară pe care au datoriat-o descoperire.*

— Toată lumea posedă această măreție?

— Toată lumea, mi-a răspuns Julian, răspicat. Cum îți spuneam mai devreme, toți ne aflăm pe pământ cu un anume scop. Toți avem ceva special de oferit lumii, fiecare în felul lui. Datoria ta ca părinte e să cultivi aceste calități și talente ale copiilor tăi pentru ca ei să poată străluci ca oameni și să facă schimbările pentru care au fost trimiși pe pământ.

— Știi, Julian, ce spui tu e perfect logic. Am descoperit că în afaceri, de pildă, eu am încercat să fiu un soi de factotum. Am încercat să fiu un comunicator foarte bun, un administrator strălucit, un lider vizionar și un excelent revizor contabil. Am încercat să fiu bună la toate în acea companie, dar am sfârșit prin a nu mă pricepe la nimic.

— Exact, e ca și cum ai fi avut succes în ciuda voinței tale, Catherine. Nu toți oamenii sunt la fel de norocoși ca tine. Cei mai mulți dintre ei se concentrează să facă mult prea multe lucruri și ajung să nu fie buni la niciunul dintre ele. Adevărata cheie e specializarea.

— Specializarea?

— Da, ca să fii un lider eficient și un expert pe terenul de joc al vieții, nu trebuie să fii un generalist, să încerci să faci totul și pentru toți. Toate geniile care au binecuvântat această planetă au avut în comun un lucru – și-au

concentrat întreaga viață pentru a-și cultiva talentele care-i făceau speciali. Să-l luăm, de pildă, pe Einstein. A fost suficient de înțelept încât să-și dea seama că avea o înclinație remarcabilă pentru fizică și și-a petrecut întreaga viață pentru a perfecționa acel talent. N-a virat spre domenii ca biologia sau chimia. S-a specializat în ceea ce știa cel mai bine. Și, întrucât a ales să facă ce știa mai bine și și-a dedicat ani de zile acestui talent, la un moment dat și-a dobândit măreția ca ființă umană.

— Îți mai vin în minte și alte exemple, Julian?

— Știu că-ți plăcea muzica rock. Ce-ai spune dacă am vorbi despre cel mai mare chitarist al tuturor timpurilor – Jimi Hendrix. Jimi și-a dat seama că are o înclinație deosebită să cânte la chitară. Și, în loc să încerce să devină bun și ca toboșar sau trompetist, și-a dedicat – rectific, și-a consacrat – viața pentru a desăvârși acest talent. Până la sfârșitul vieții, și-a petrecut aproape tot timpul lucrând ca să-și dezvolte acest talent. Ca și Einstein, până la urmă a atins măreția.

— Dar nu tu m-ai învățat că e important să ai o abordare echilibrată asupra vieții? Adică acest gen de devotament pentru dezvoltarea talentelor noastre mi se pare ceva extrem, i-am spus cu toată convingerea, captivată de principiul enunțat de Julian.

— Excelentă observație, Catherine. Inteligența ta mă surprinde mereu. Dar aș vrea să-ți sugerez ceva, se poate?

— Sigur că da.

— Începe să-ți ascuți mai mult inima. Vezi tu, intelectul doar gândește, pe când inima știe de fiecare dată.

— Ce înseamnă asta?

— Majoritatea oamenilor petrec prea mult timp gândind și își acordă mult prea puțin timp pentru a simți. Începe să-ți ascuți mai mult inima. Intră în legătură cu înțelepciunea interioară pe care ea o deține. Când vei as-

culta vocea aceea micuță din tine, vei ști cum trebuie să trăiești. Da, multe genii duc o viață care s-ar putea numi extremă. Personal, sunt încredințat că toți ar trebui să ne străduim să avem în viață echilibru, distracție și liniște. Însă, până la urmă, fiecare dintre noi are un destin deja scris pentru el. Pentru Einstein și Hendrix, drumul lor a fost să-și consacre întreaga viață pentru a-și perfecționa harul cu totul special. Pentru cei mai mulți dintre noi, e suficient să ne dedicăm pentru a ne cizela talentele și atunci vom obține succesul pe care-l merităm. Ascultă-ți inima cu atenție și ea îți va spune ce trebuie să faci pe calea destinată ție.

— Știi deja ce trebuie să fac, Julian. Sunt aproape sigură că drumul meu, cel puțin în viitorul apropiat, e să mă dedic rolului de părinte și să-i ajut pe Porter și pe Sarita să devină niște adulți înțelepți, decenti, puternici și eficienți. Cariera rămâne un lucru important pentru mine, însă am obținut mai multe realizări în ultimii ani decât reușesc alții într-o viață întreagă și mă simt binecuvântată pentru asta. Acum simt că a sosit momentul să mă dedic copiilor.

— Știi că asta e calea pe care trebuie s-o urmezi, mi-a spus Julian. Și știi asta de ceva vreme, a adăugat pe un ton misterios. Tocmai de aceea *a Treia Lecție de Desăvârșire a Liderului de Familie* e atât de importantă pentru tine. Trebuie să te asiguri că Porter și Sarita își doresc să atingă în viață măreția, în loc să se lase demoralizați de slăbiciunile lor. Una dintre cele mai importante datorii ale tale, ca lider de familie, e să-i îndrumi pe copiii tăi să-și aprecieze abilitățile fundamentale sau, cum spuneau înțelepții, „punctele forte” și „adevăratele talente”. Apoi trebuie să-i încurajezi să transforme acele scânteii în focuri mistuitoare care să strălucească atât de tare încât să le vadă toată lumea.